

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2009/128/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Οκτωβρίου 2009

σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 7 της απόφασης αριθ. 1600/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2002, για τη θέσπιση του έκτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον ⁽⁴⁾, θα πρέπει να θεσπιστεί κοινό νομικό πλαίσιο για να επιτευχθεί ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις προφύλαξης και πρόληψης.
- (2) Σήμερα, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται στα γεωργικά φάρμακα που είναι φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Εντούτοις, το πεδίο εφαρμογής της προβλέπεται να επεκταθεί και στα βιοκτόνα.
- (3) Τα μέτρα που προβλέπει η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμπληρώνουν δίχως να θίγουν τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί με άλλες συναφείς κοινοτικές νομοθετικές πράξεις και συγκεκριμένα με την οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου,

της 2ας Απριλίου 1979, για τη διατήρηση των άγριων πτηνών ⁽⁵⁾, την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ⁽⁶⁾, την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων ⁽⁷⁾, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2005, για τα ανώτατα όρια καταλοίπων γεωργικών φαρμάκων μέσα ή πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης ⁽⁸⁾ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21 Οκτωβρίου 2009 σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων ⁽⁹⁾. Τα μέτρα αυτά δεν θα πρέπει επίσης να θίγουν τυχόν ειδικά μέτρα στα πλαίσια κανονισμών για διαρθρωτικά ταμεία ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) ⁽¹⁰⁾.

- (4) Οι οικονομικοί μηχανισμοί μπορούν να διαδραματίσουν και-ριο ρόλο στην επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων. Συνεπώς, η χρήση των μέσων αυτών στο κατάλληλο επίπεδο θα πρέπει να ενθαρρυνθεί, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι τα μεμονωμένα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν για τη χρήση τους με την επιφύλαξη της εφαρμογής των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.
- (5) Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν εθνικά σχέδια δράσης, τα οποία θα αποβλέπουν στον καθορισμό ποσοτικών στόχων, μέτρων, χρονοδιαγραμμάτων και δεικτών για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της εισαγωγής της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας καθώς και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών με σκοπό τη μείωση της εξάρτησης από τα γεωργικά φάρμακα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρακολουθούν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν δραστικές ουσίες που προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία και να ορίσουν χρονοδιαγράμματα και

⁽¹⁾ ΕΕ C 161 της 13.7.2007, σ. 48.

⁽²⁾ ΕΕ C 146 της 30.6.2007, σ. 48.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 (ΕΕ C 263 Ε της 16.10.2008, σ. 158), κοινή θέση του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2008 (ΕΕ C 254 Ε της 7.10.2008, σ. 1) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Ιανουαρίου 2009 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2009.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 242 της 10.9.2002, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 103 της 25.4.1979, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1.

⁽⁸⁾ ΕΕ L 70 της 16.3.2005, σ. 1.

⁽⁹⁾ Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ L 277 της 21.10.2005, σ. 1.

- στόχους για τη μείωση της χρήσης τους, ιδίως εφόσον πρόκειται για μέσα κατάλληλα για την επίτευξη των στόχων που αφορούν τη μείωση των κινδύνων. Τα εθνικά σχέδια δράσης θα πρέπει να συντονίζονται με σχέδια που καταρτίζονται για την εφαρμογή άλλων συναφών κοινοτικών νομοθετικών πράξεων και να χρησιμοποιούνται για την ομαδοποίηση των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν σύμφωνα με άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις για τα γεωργικά φάρμακα.
- (6) Η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους στόχους και τις δράσεις που καθορίζουν τα κράτη μέλη στα οικεία εθνικά σχέδια δράσης αποτελεί σημαντικότατο μέσο επίτευξης των στόχων της παρούσας οδηγίας. Ενδείκνυται επομένως να απαιτηθεί από τα κράτη μέλη να υποβάλλουν τακτικές εκθέσεις στην Επιτροπή και στα υπόλοιπα κράτη μέλη, ιδίως σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα των οικείων εθνικών σχεδίων δράσης καθώς και σχετικά με τις εμπειρίες τους. Βάσει των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικές εκθέσεις που θα συνοδεύονται, εφόσον απαιτείται, από κατάλληλες νομοθετικές προτάσεις.
- (7) Για την κατάρτιση και την τροποποίηση των εθνικών σχεδίων δράσης ενδείκνυται να προβλεφθεί η εφαρμογή της οδηγίας 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον⁽¹⁾.
- (8) Έχει πρωταρχική σημασία να συγκροτήσουν τα κράτη μέλη συστήματα τόσο αρχικής όσο και συμπληρωματικής κατάρτισης για τους διανομείς, τους συμβούλους και τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, καθώς και συστήματα πιστοποίησης ώστε όσοι χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν στο μέλλον γεωργικά φάρμακα να έχουν πλήρη γνώση των πιθανών κινδύνων για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον και των κατάλληλων μέτρων μείωσης των κινδύνων αυτών στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Οι δραστηριότητες κατάρτισης των επαγγελματιών χρηστών μπορούν να συντονίζονται με εκείνες που οργανώνονται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.
- (9) Η πώληση γεωργικών φαρμάκων, περιλαμβανομένων των πωλήσεων μέσω Διαδικτύου, αποτελεί σημαντικό στοιχείο στην αλυσίδα διανομής, στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει να παρέχονται στον τελικό χρήστη ειδικές συμβουλές για την ασφάλεια της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, ιδίως σε επαγγελματίες χρήστες. Για μη επαγγελματίες χρήστες, οι οποίοι γενικά δεν διαθέτουν το ίδιο επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να παρέχονται συστάσεις κυρίως για τον ασφαλή χειρισμό και την ασφαλή αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων καθώς και για τη διάθεση της συσκευασίας.
- (10) Λαμβανομένων υπόψη των πιθανών κινδύνων από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, το ευρύ κοινό θα πρέπει να ενημερώνεται καλύτερα για τις συνολικές επιπτώσεις από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων με εκστρατείες ευαισθητοποίησης, με τη διάδοση πληροφοριών από τους εμπόρους λιανικής, και με άλλα κατάλληλα μέτρα.
- (11) Θα πρέπει να προωθηθούν, τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, ερευνητικά προγράμματα που θα αποσκοπούν στον προσδιορισμό των επιπτώσεων που έχει η χρήση γεωργικών φαρμάκων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, περιλαμβανομένων και μελετών για τις ομάδες υψηλού κινδύνου.
- (12) Στον βαθμό που ο χειρισμός και η εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων απαιτούν τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους, οι οποίες να καλύπτουν τους κινδύνους από την έκθεση των εργαζομένων στα συγκεκριμένα προϊόντα, καθώς και γενικά και ειδικά προληπτικά μέτρα για τη μείωση των κινδύνων αυτών, τα σχετικά μέτρα καλύπτονται από την οδηγία 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1998, για την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες⁽²⁾ και την οδηγία 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία⁽³⁾.
- (13) Δεδομένου ότι η οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, σχετικά με τα μηχανήματα⁽⁴⁾ θα περιέχει κανόνες για τη διάθεση εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων στην αγορά οι οποίοι θα εξασφαλίζουν την τήρηση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων, ενδείκνυται, για τη μείωση στο ελάχιστο των δυσμενών επιπτώσεων των γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον, να προβλεφθούν συστήματα τακτικού τεχνικού ελέγχου του ήδη χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να περιγράψουν στα εθνικά τους σχέδια δράσης τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζουν την εφαρμογή αυτών των απαιτήσεων.
- (14) Ο αεροψεκασμός γεωργικών φαρμάκων είναι ικανός να προκαλέσει ιδιαίτερα δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον, ιδίως μέσω της μετακίνησης του ψεκαστικού νέφους. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να επιβληθεί γενική απαγόρευση των αεροψεκασμών, με δυνατότητα παρέκκλισης στις περιπτώσεις όπου αυτοί προσφέρουν σαφή πλεονεκτήματα όσον αφορά τη μείωση των επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον συγκριτικά με άλλες μεθόδους ψεκασμού ή όταν δεν υπάρχουν βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι χρησιμοποιείται η πλέον προηγμένη διαθέσιμη τεχνολογία για τον περιορισμό της μετακίνησης του νέφους.
- (15) Το υδάτινο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα ευπαθές στα γεωργικά φάρμακα. Για τον λόγο αυτό, επιβάλλεται να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην αποτροπή της ρύπανσης των επιφανειακών και των υπογείων υδάτων με κατάλληλα μέτρα, όπως η δημιουργία ζωνών ανάσχεσης και ασφαλείας ή η φύτευση φρακτών κατά μήκος των επιφανειακών υδάτων, ώστε να περιορίζεται η έκθεση των υδατικών συστημάτων σε μετακινούμενα ψεκαστικά νέφη, επιφανειακές αποχετευτικές ροές και υπόγειες απορροές. Οι διαστάσεις των ζωνών ανάσχεσης πρέπει να εξαρτώνται ιδίως από τα χαρακτηριστικά του εδάφους, τις ιδιότητες των γεωργικών φαρμάκων, καθώς και από τα χαρακτηριστικά της γεωργίας στην εκάστοτε περιοχή. Η χρήση γεωργικών φαρμάκων στις περιοχές άντλησης πόσιμου

(2) ΕΕ L 131 της 5.5.1998, σ. 11.

(3) ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50.

(4) ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 24.

(1) ΕΕ L 156 της 25.6.2003, σ. 17.

νερού, στην επιφάνεια ή κατά μήκος οδών μεταφοράς, όπως οι σιδηροδρομικές γραμμές, ή σε σφραγισμένα ή πολύ διαπερατά εδάφη μπορεί να ενέχει μεγαλύτερο κίνδυνο ρύπανσης του υδάτινου περιβάλλοντος. Συνεπώς, η χρήση γεωργικών φαρμάκων στις περιοχές αυτές θα πρέπει να μειωθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ή να καταργηθεί, όπου ενδείκνυται.

- (16) Η χρήση γεωργικών φαρμάκων μπορεί να είναι εξαιρετικά επικίνδυνη σε πολύ ευπαθείς περιοχές, όπως οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 που προστατεύονται σύμφωνα με την οδηγία 79/409/ΕΟΚ και την οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Σε άλλους χώρους, όπως τα δημόσια πάρκα και κήποι, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και οι χώροι αναψυχής, οι σχολικές εγκαταστάσεις και οι παιδικές χαρές, καθώς και κοντά σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης, οι κίνδυνοι λόγω έκθεσης σε γεωργικά φάρμακα είναι μεγάλοι. Σε τέτοιες περιοχές, η χρήση γεωργικών φαρμάκων θα πρέπει να μειωθεί στο ελάχιστο ή να απαγορευθεί. Θα πρέπει να θεσπισθούν κατάλληλα μέτρα διαχείρισης των κινδύνων κατά τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, εξετάζοντας κατά προτεραιότητα το ενδεχόμενο χρήσης γεωργικών φαρμάκων χαμηλού κινδύνου και εφαρμογής μέτρων βιολογικού ελέγχου.
- (17) Ο χειρισμός των γεωργικών φαρμάκων, που περιλαμβάνει την αποθήκευση, την αραιώση και την ανάμιξη των γεωργικών φαρμάκων και τον καθαρισμό του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων μετά τη χρήση, καθώς και η ανάκτηση και διάθεση των μειγμάτων των βυτιών, των κενών συσκευασιών και των καταλοίπων των γεωργικών φαρμάκων ευνοεί ιδιαίτερα την ανεπιθύμητη έκθεση των ανθρώπων και του περιβάλλοντος. Ενδείκνυται, επομένως, να προβλεφθούν ειδικά μέτρα για τις δραστηριότητες αυτές, συμπληρωματικά των μέτρων που προβλέπονται με την οδηγία 2006/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2006, για τα στερεά απόβλητα ⁽¹⁾ και με την οδηγία 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για τα επικίνδυνα απόβλητα ⁽²⁾. Τα μέτρα θα πρέπει επίσης να διέπουν και τους μη επαγγελματίες χρήστες, δεδομένου ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ακατάλληλου χειρισμού από τη συγκεκριμένη ομάδα χρηστών, λόγω ελλιπών γνώσεων.
- (18) Η εφαρμογή των γενικών αρχών και των ειδικών κατά καλλιέργεια και τομέα κατευθυντήριων γραμμών ως προς την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία από όλους τους γεωργούς θα είχε ως αποτέλεσμα τη χρήση όλων των διαθέσιμων μέτρων καταπολέμησης των οργανισμών αυτών, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών φαρμάκων, με ακριβέστερη στόχευση. Κατά συνέπεια, θα συνέβαλε στην περαιτέρω μείωση των κινδύνων για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον και της εξάρτησης από τα γεωργικά φάρμακα. Τα κράτη μέλη πρέπει να προωθήσουν τη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών με χαμηλές εισροές γεωργικών φαρμάκων, ειδικότερα δε την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία, και να θεσπίσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και μέτρα για την εφαρμογή της.
- (19) Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και της παρούσας οδηγίας, η εφαρμογή των αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας είναι υποχρεωτική και η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται στον τρόπο που εφαρμόζονται οι αρχές ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας. Τα κράτη μέλη

θα πρέπει να περιγράψουν στο εθνικό σχέδιο δράσης τους τον τρόπο με τον οποίο εξασφαλίζουν την εφαρμογή των αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας δίνοντας, όποτε αυτό είναι δυνατό, προτεραιότητα σε μεθόδους φυτοπροστασίας και διαχείρισης επιβλαβών οργανισμών και καλλιεργειών χωρίς τη χρήση χημικών ουσιών.

- (20) Είναι αναγκαία η μέτρηση της προόδου που σημειώνεται στη μείωση των κινδύνων και των δυσμενών επιπτώσεων για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων. Κατάλληλο μέσο για το σκοπό αυτό είναι οι εναρμονισμένοι δείκτες κινδύνου, οι οποίοι θα θεσπιστούν σε κοινοτικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τους δείκτες αυτούς για τη διαχείριση του κινδύνου σε εθνικό επίπεδο και την υποβολή εκθέσεων, ενώ η Επιτροπή θα πρέπει να υπολογίζει τις τιμές των δεικτών για την αξιολόγηση της προόδου σε κοινοτικό επίπεδο. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται στατιστικά δεδομένα που έχουν συλλεχθεί σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με στατιστικές για φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Εκτός των εναρμονισμένων κοινών δεικτών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν και τους οικείους εθνικούς δείκτες.
- (21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κανόνες για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και να διασφαλίσουν την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Οι κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (22) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος από τους πιθανούς κινδύνους που ενέχει η χρήση γεωργικών φαρμάκων, είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και, επομένως, μπορεί να επιτευχθεί πληρέστερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου.
- (23) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που κατοχυρώνονται, ιδίως, από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία επιδιώκει την ενσωμάτωση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στις κοινοτικές πολιτικές σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης, όπως ορίζει το άρθρο 37 του εν λόγω Χάρτη.
- (24) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να θεσπιστούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των διαδικασιών άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽³⁾.
- (25) Η Επιτροπή θα πρέπει ιδίως να εξουσιοδοτηθεί να καταρτίζει και να ενημερώνει τα παραρτήματα της παρούσας οδηγίας. Δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά είναι γενικής εμβέλειας και αποσκοπούν στην τροποποίηση μη ουσιαστών στοιχείων της παρούσας οδηγίας, μεταξύ άλλων διά της συμπληρώσεώς της με άλλα μη ουσιαστικά στοιχεία, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο του άρθρου 5α της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

⁽¹⁾ ΕΕ L 114 της 27.4.2006, σ. 9.

⁽²⁾ ΕΕ L 377 της 31.12.1991, σ. 20.

⁽³⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

(26) Σύμφωνα με το σημείο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας ⁽¹⁾, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να καταρτίζουν, προς ίδια χρήση και προς όφελος της Κοινότητας, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την αντιστοιχία της παρούσας οδηγίας με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και να τους δημοσιοποιούν,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει πλαίσιο για την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, με τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων της χρήσης γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και την προώθηση της χρησιμοποίησης ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών, όπως οι μη χημικές εναλλακτικές λύσεις αντί των γεωργικών φαρμάκων.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα γεωργικά φάρμακα που είναι φυτοπροστατευτικά προϊόντα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 10 στοιχείο α).

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη κάθε άλλης συναφούς κοινοτικής νομοθετικής πράξης.

3. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την αρχή της πρόληψης με τον περιορισμό ή την απαγόρευση της χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή περιοχές.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «επαγγελματίας χρήστης»: κάθε πρόσωπο που χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα κατά την επαγγελματική του δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των χειριστών, των τεχνικών, των εργοδοτών και των αυτοαπασχολούμενων, τόσο στον γεωργικό τομέα όσο και σε άλλους τομείς·

2) «διανομέας»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διαθέτει γεωργικά φάρμακα στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των χονδρεμπόρων, των εμπόρων λιανικής, των πωλητών και των προμηθευτών·

3) «σύμβουλος»: κάθε πρόσωπο που έχει αποκτήσει επαρκείς γνώσεις και παρέχει συμβουλές σχετικά με τη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών και την ασφαλή χρήση γεωργικών φαρμάκων στα πλαίσια επαγγελματικής ιδιότητας ή εμπορικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων τόσο των ανεξάρτητων ιδιωτικών γραφείων παροχής συμβουλών όσο και των δημόσιων, των εμπορικών αντιπροσώπων και, ανάλογα με την περίπτωση, των παραγωγών και εμπόρων λιανικής πώλησως τροφίμων·

4) «εξοπλισμός εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων»: συσκευή, ειδικά προορισμένη για την εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων, που περιλαμβάνει εξαρτήματα που είναι απαραίτητα για την αποτελεσματική λειτουργία του εξοπλισμού αυτού, όπως ακροφύσια, μανόμετρα, φίλτρα, στραγγιστήρια και συστήματα καθαρισμού βυτίων·

5) «αεροψεκασμός»: εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων από αεροσκάφος (αεροπλάνο ή ελικόπτερο)·

6) «ολοκληρωμένη φυτοπροστασία»: η προσεκτική εξέταση όλων των διαθέσιμων μεθόδων προστασίας των φυτών και η επακόλουθη ενσωμάτωση των κατάλληλων μέτρων που αποθαρρύνουν την ανάπτυξη πληθυσμών επιβλαβών οργανισμών και διατηρούν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και άλλων μορφών επέμβασης σε δικαιολογημένα από οικονομικής και οικολογικής πλευράς επίπεδα και μειώνουν ή ελαχιστοποιούν τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Η «ολοκληρωμένη φυτοπροστασία» δίνει έμφαση στην ανάπτυξη υγιούς καλλιέργειας με την ελάχιστη δυνατή διαταραχή των αγροτικών οικοσυστημάτων και προάγει τους φυσικούς μηχανισμούς ελέγχου των επιβλαβών οργανισμών·

7) «δείκτης κινδύνου»: το αποτέλεσμα μεθόδου υπολογισμού που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των κινδύνων από τα γεωργικά φάρμακα στην υγεία του ανθρώπου ή/και το περιβάλλον·

8) «μη χημικές μέθοδοι»: εναλλακτικές μέθοδοι αντί των χημικών γεωργικών φαρμάκων για τη φυτοπροστασία και τη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών, βάσει αγρονομικών τεχνικών όπως οι σημειούμενες στο παράρτημα III σημείο 1 ή φυσικές, μηχανικές ή βιολογικές μέθοδοι ελέγχου των επιβλαβών οργανισμών·

9) οι όροι «επιφανειακά ύδατα» και «υπόγεια ύδατα» έχουν την ίδια έννοια όπως και στην οδηγία 2000/60/ΕΚ·

10) «γεωργικό φάρμακο»:

α) φυτοπροστατευτικό προϊόν όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107·

β) βιοκτόνο όπως ορίζεται στην οδηγία 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση στην αγορά βιοκτόνων ⁽²⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 123 της 24.4.1998, σ. 1.

Άρθρο 4

Εθνικά σχέδια δράσης

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν εθνικά σχέδια δράσης για τον καθορισμό των ποσοτικών και άλλων στόχων, μέτρων και χρονοδιαγραμμάτων τους για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και την εισαγωγή ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας καθώς και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να καλύπτουν πολλά διαφορετικά πεδία ενδιαφέροντος όπως, για παράδειγμα, προστασία των εργαζομένων, προστασία του περιβάλλοντος, κατάλοιπα, χρήση συγκεκριμένων τεχνικών ή χρήση σε συγκεκριμένες καλλιέργειες.

Τα εθνικά σχέδια δράσης περιλαμβάνουν επίσης δείκτες για την παρακολούθηση της χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν δραστικές ουσίες οι οποίες προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία, ιδίως εάν υπάρχουν διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις. Τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία περιέχουν δραστικές ουσίες που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων⁽¹⁾ και τα οποία, όταν η άδειά τους υποβληθεί για ανανέωση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107, δεν θα πληρούν τα κριτήρια έγκρισης που ορίζονται στο παράρτημα II σημεία 3.6 έως 3.8 του ανωτέρω κανονισμού.

Βάσει των δεικτών αυτών και λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τους στόχους σε σχέση με τον περιορισμό κινδύνων ή χρήσης που είχαν ήδη επιτευχθεί πριν από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, καθορίζονται επίσης χρονοδιαγράμματα και στόχοι για τη μείωση της χρήσης, ιδίως εφόσον η μείωση της χρήσης αποτελεί κατάλληλο μέσο για την επίτευξη του περιορισμού των κινδύνων όσον αφορά στοιχεία που καταγράφονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο γ). Οι στόχοι αυτοί μπορούν να είναι ενδιάμεσοι ή τελικοί. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν όλα τα αναγκαία μέσα που έχουν σχεδιασθεί για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Κατά την κατάρτιση και την αναθεώρηση των οικείων εθνικών σχεδίων δράσης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις στην υγεία, καθώς και τον κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο των προβλεπόμενων μέτρων, τις συγκεκριμένες εθνικές, περιφερειακές και τοπικές συνθήκες, καθώς και τις απόψεις όλων των ενδιαφερομένων φορέων. Τα κράτη μέλη περιγράφουν στα εθνικά σχέδια δράσης τους τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων που προκύπτουν από τα άρθρα 5 έως 15 ώστε να επιτύχουν τους στόχους κατά το πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου.

Τα εθνικά σχέδια δράσης λαμβάνουν υπόψη σχέδια που προβλέπονται σε άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις σχετικά με τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, όπως σχέδια λήψης μέτρων δυνάμει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

2. Μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου 2012, τα κράτη μέλη κοινοποιούν τα οικεία εθνικά σχέδια δράσης στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη μέλη.

Τα εθνικά σχέδια δράσης επανεξετάζονται τουλάχιστον ανά πενταετία και οι τυχόν ουσιαστικές τροποποιήσεις τους αναφέρονται στην Επιτροπή αμελλητί.

3. Το αργότερο στις 14 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τις πληροφορίες που διαβίβασαν τα κράτη μέλη όσον αφορά τα εθνικά σχέδια δράσης. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν και τις συνέπειες που σχετίζονται με τη θέσπιση διαφόρων ειδών στόχων για τον περιορισμό των κινδύνων και της χρήσης γεωργικών φαρμάκων.

Το αργότερο στις 14 Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την πείρα που απέκτησαν τα κράτη μέλη σε σχέση με την εφαρμογή των εθνικών στόχων οι οποίοι θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 και αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση συνοδεύεται, ενδεχομένως, από τις κατάλληλες νομοθετικές προτάσεις.

4. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση του κοινού σε ιστοσελίδα τα στοιχεία που κοινοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2.

5. Στην κατάρτιση και την τροποποίηση των εθνικών σχεδίων δράσης εφαρμόζονται οι σχετικές με τη συμμετοχή του κοινού διατάξεις του άρθρου 2 της οδηγίας 2003/35/ΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ, ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Άρθρο 5

Κατάρτιση

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι επαγγελματίες χρήστες, διανομείς και σύμβουλοι να έχουν πρόσβαση στη δέουσα κατάρτιση η οποία παρέχεται από οργανισμούς που έχουν οριστεί από τις αρμόδιες αρχές. Η κατάρτιση αυτή συνίσταται σε αρχική και συμπληρωματική κατάρτιση για την απόκτηση και την επικαιροποίηση των γνώσεων, ανάλογα με την περίπτωση.

Η κατάρτιση σχεδιάζεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι οι ανωτέρω χρήστες, διανομείς και σύμβουλοι αποκτούν επαρκείς γνώσεις ως προς τα θέματα του παραρτήματος I, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ρόλων και ευθυνών τους.

2. Μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου 2013 τα κράτη μέλη θεσπίζουν συστήματα χορήγησης πιστοποιητικού και ορίζουν τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την υλοποίησή τους. Τα πιστοποιητικά αυτά παρέχουν, τουλάχιστον, απόδειξη επαρκούς γνώσης των θεμάτων του παραρτήματος I, η οποία αποκτάται από τους επαγγελματίες χρήστες, τους διανομείς και τους συμβούλους, είτε μέσω κατάρτισης είτε με άλλα μέσα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 230 της 19.8.1991, σ. 1.

Τα συστήματα χορήγησης πιστοποιητικού περιλαμβάνουν τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες για τη χορήγηση, την ανανέωση και την ανάκληση των πιστοποιητικών.

3. Τα μέτρα που προορίζονται να τροποποιήσουν μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος I για να ληφθεί υπόψη η επιστημονική και τεχνική πρόοδος, εγκρίνονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 21 παράγραφος 2.

Άρθρο 6

Απαιτήσεις για τις πωλήσεις γεωργικών φαρμάκων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διανομείς να απασχολούν επαρκές προσωπικό το οποίο να διαθέτει το πιστοποιητικό του άρθρου 5 παράγραφος 2. Τα άτομα αυτά πρέπει να είναι διαθέσιμα κατά τον χρόνο πώλησης για να παρέχουν στους πελάτες κατάλληλες πληροφορίες όσον αφορά τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων, τους κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον και οδηγίες για την ασφάλεια όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων αυτών σχετικά με τα εν λόγω προϊόντα. Οι μικροδιανομείς που πωλούν μόνο προϊόντα για μη επαγγελματική χρήση μπορούν να εξαιρούνται, εάν δεν προσφέρουν προς πώληση συνθέσεις γεωργικών φαρμάκων που χαρακτηρίζονται τοξικές, πολύ τοξικές, καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες ή τοξικές για την αναπαραγωγή σύμφωνα με την οδηγία 1999/45/ΕΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 1999, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων παρασκευασμάτων⁽¹⁾.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να περιορίζουν την πώληση γεωργικών φαρμάκων εγκεκριμένων για επαγγελματική χρήση στα πρόσωπα που διαθέτουν το πιστοποιητικό του άρθρου 5 παράγραφος 2.

3. Τα κράτη μέλη επιβάλλουν στους διανομείς που πωλούν γεωργικά φάρμακα σε μη επαγγελματίες χρήστες την υποχρέωση να παρέχουν γενικές πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, ιδίως σχετικά με τις πηγές κινδύνου, την έκθεση, τον ορθό τρόπο αποθήκευσης, το χειρισμό και την εφαρμογή, καθώς και την ασφαλή διάθεση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για τα απόβλητα, καθώς και σχετικά με εναλλακτικές λύσεις χαμηλού κινδύνου. Τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν από τους παραγωγούς των γεωργικών φαρμάκων να παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.

4. Τα μέτρα που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 λαμβάνονται μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου 2015.

Άρθρο 7

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να ενημερώνουν το ευρύ κοινό και για να προάγουν και να διευκολύνουν προγράμματα για την πληροφόρηση και την ευαισθητοποίηση και τη διάθεση επακριβών και ισορροπημένων πληροφοριών σχετικά με τα γεωργικά φάρμακα στο ευρύ κοινό, ιδίως όσον αφορά τους κινδύνους και τις ενδεχόμενες οξείες και χρόνιες επιπτώσεις για την υγεία του ανδρώ-

που, τους οργανισμούς που δεν αποτελούν στόχο και το περιβάλλον εξαιτίας της χρήσης τους και σχετικά με την ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων χωρίς χημικά μέσα.

2. Τα κράτη μέλη καθιερώνουν συστήματα συλλογής πληροφοριών για τα περιστατικά οξείας δηλητηρίασης, καθώς και για την ανάπτυξη χρόνιων δηλητηριάσεων, όπου αυτές είναι διαθέσιμες, σε ομάδες που μπορεί να έχουν παρατεταμένη έκθεση σε γεωργικά φάρμακα, όπως μεταξύ των χειριστών, των εργαζομένων στον αγροτικό τομέα ή προσώπων που κατοικούν κοντά σε περιοχές στις οποίες χρησιμοποιούνται γεωργικά φάρμακα.

3. Για μεγαλύτερη συγκρισιμότητα των πληροφοριών, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη θα εκπονήσει το αργότερο μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου 2012 στρατηγικό έγγραφο προανατολισμού για την εποπτεία και τη διερεύνηση των επιπτώσεων της χρήσης γεωργικών φαρμάκων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Άρθρο 8

Επιθεώρηση του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την τακτική επιθεώρηση του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων επαγγελματικής χρήσης. Το διάστημα μεταξύ των επιθεωρήσεων δεν θα υπερβαίνει τα πέντε έτη έως το 2020 και δεν θα υπερβαίνει τα τρία έτη στη συνέχεια.

2. Μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου 2016, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διενέργεια τουλάχιστον μιας επιθεώρησης του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων. Μετά από αυτό το διάστημα, μόνον εξοπλισμός εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων ο οποίος έχει υποβληθεί σε έλεγχο με επιτυχή αποτελέσματα χρησιμοποιείται για επαγγελματικούς σκοπούς.

Ο νέος εξοπλισμός επιθεωρείται τουλάχιστον μία φορά εντός πέντε ετών μετά την αγορά.

3. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2, και μετά από αξιολόγηση του κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον που περιλαμβάνει αξιολόγηση του βαθμού χρήσης του εξοπλισμού, τα κράτη μέλη μπορούν:

a) να εφαρμόζουν διαφορετικά χρονοδιαγράμματα και διαστήματα επιθεώρησης για τον εξοπλισμό εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων που δεν χρησιμοποιείται για τον ψεκασμό γεωργικών φαρμάκων, για τον φορητό εξοπλισμό εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων ή τους επινώτιους ψεκαστήρες και για πρόσθετο εξοπλισμό εφαρμογής ο οποίος χρησιμοποιείται σε πολύ μικρό βαθμό, που θα αναγράφεται στο προβλεπόμενο στο άρθρο 4 εθνικό σχέδιο δράσης.

Ο εξής πρόσθετος εξοπλισμός γεωργικών φαρμάκων δεν θεωρείται ποτέ ότι παρουσιάζει «πολύ μικρό βαθμό χρήσης»:

i) εξοπλισμός ψεκασμού τοποθετημένος σε τρένα ή αεροσκάφη.

⁽¹⁾ ΕΕ L 200 της 30.7.1999, σ. 1.

ii) ψεκαστήρες με βραχίονα μεγαλύτερο των 3 μέτρων, περιλαμβανομένων και των ψεκαστήρων των τοποθετημένων πάνω σε μηχανήματα σποράς·

β) να εξαιρούν από επιθεώρηση τον φορητό εξοπλισμό εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων ή τους επινώτιους ψεκαστήρες. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι χειριστές έχουν ενημερωθεί σχετικά με την ανάγκη τακτικής αλλαγής των εξαρτημάτων και σχετικά με τους συγκεκριμένους κινδύνους που συνδέονται με τον εξοπλισμό αυτόν, καθώς και ότι έχουν εκπαιδευθεί στην ορθή χρήση του εξοπλισμού εφαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 5.

4. Κατά τις επιθεωρήσεις, εξακριβώνεται αν ο εξοπλισμός εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων ανταποκρίνεται στις σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος II, ώστε να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Ο εξοπλισμός εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων που πληροί εναρμονισμένα πρότυπα τα οποία καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1, θεωρείται ότι ανταποκρίνεται στις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας και τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

5. Οι επαγγελματίες χρήστες διενεργούν τακτικά ρυθμίσεις και τεχνικούς ελέγχους του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων σύμφωνα με την κατάλληλη κατάρτιση που έχουν λάβει δυνάμει του άρθρου 5.

6. Τα κράτη μέλη ορίζουν τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση των συστημάτων επιθεώρησης και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει συστήματα χορήγησης πιστοποιητικών τα οποία καθιστούν δυνατή την εξακρίβωση της διενέργειας των επιθεωρήσεων και αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά που χορηγούνται σε άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραγράφου 4 όταν το χρονικό διάστημα από την τελευταία επιθεώρηση που διενεργήθηκε σε άλλο κράτος μέλος είναι ίσο ή μικρότερο από το διάστημα επιθεώρησης που ισχύει για το έδαφός του.

Τα κράτη μέλη επιδιώκουν να αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί σε άλλα κράτη μέλη υπό την προϋπόθεση συμμόρφωσης με τα διαστήματα επιθεώρησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

7. Τα μέτρα που προορίζονται να τροποποιήσουν μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος II για να ληφθεί υπόψη η επιστημονική και τεχνική πρόοδος, εγκρίνονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 21 παράγραφος 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 9

Αεροψεκασμοί

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο αεροψεκασμός απαγορεύεται.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο αεροψεκασμός μπορεί να επιτρέπεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) δεν πρέπει να υπάρχουν βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, ή πρέπει να υπάρχουν σαφή πλεονεκτήματα από άποψη περιορισμένου αντικτύπου στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον σε σύγκριση με την επίγεια εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων·

β) τα χρησιμοποιούμενα γεωργικά φάρμακα πρέπει να έχουν εγκριθεί ρητώς για αεροψεκασμό από το κράτος μέλος μετά από ειδική αξιολόγηση των κινδύνων του αεροψεκασμού·

γ) ο χειριστής που εκτελεί τον αεροψεκασμό πρέπει να διαθέτει το πιστοποιητικό του άρθρου 5 παράγραφος 2. Κατά τη μεταβατική περίοδο, εφόσον δεν υπάρχουν ακόμα τα συστήματα χορήγησης πιστοποιητικών, τα κράτη μέλη μπορούν να δεχτούν άλλες αποδείξεις επαρκούς γνώσης·

δ) η επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια αεροψεκασμών λαμβάνει πιστοποιητικό από αρχή αρμόδια για την έγκριση εξοπλισμών και αεροσκαφών για την από αέρος εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων·

ε) αν η προς ψεκασμό περιοχή βρίσκεται κοντά σε περιοχές ανοικτές στο κοινό, η έγκριση περιλαμβάνει και συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης κινδύνων ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν θα υπάρξουν αρνητικές συνέπειες για την υγεία όσων τυχαίνει να βρίσκονται κοντά. Η προς ψεκασμό περιοχή δεν μπορεί να βρίσκεται κοντά σε κατοικημένες περιοχές·

στ) από το 2013 και έπειτα, τα αεροσκάφη πρέπει να είναι εξοπλισμένα με εξαρτήματα που χρησιμοποιούν τη βέλτιστη διαθέσιμη τεχνολογία για τον περιορισμό της μετακίνησης του ψεκαστικού νέφους.

3. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον καθορισμό των συγκεκριμένων συνθηκών υπό τις οποίες μπορεί να διενεργηθεί αεροψεκασμός, την εξέταση αιτήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 4 και τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις καλλιέργειες, τις περιοχές, τις περιστάσεις και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων των καιρικών συνθηκών, όπου είναι δυνατόν να επιτραπεί ο αεροψεκασμός.

Στην άδεια, οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν τα αναγκαία μέτρα για την έγκαιρη προειδοποίηση των κατοίκων και των διερχομένων και για την προστασία του περιβάλλοντος στις περιοχές που γειτνιάζουν με εκείνη στην οποία διενεργείται ο ψεκασμός.

4. Ο επαγγελματίας χρήστης που επιθυμεί να εφαρμόσει γεωργικά φάρμακα με αεροψεκασμό υποβάλλει εγκαίρως αίτηση έγκρισης ενός σχεδίου εφαρμογής στην αρμόδια αρχή συνοδευόμενη από στοιχεία που αποδεικνύουν ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 3. Η αίτηση εφαρμογής αεροψεκασμού σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο εφαρμογής υποβάλλεται εγκαίρως στην αρμόδια αρχή. Η αίτηση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την προβλεπόμενη χρονική περίοδο του αεροψεκασμού, καθώς και τις ποσότητες και τους τύπους των χρησιμοποιούμενων γεωργικών φαρμάκων.

Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν ότι θεωρούνται εγκριθείσες οι αιτήσεις για αεροψεκασμούς σύμφωνα με εγκεκριμένο σχέδιο εφαρμογής, στις οποίες δεν έχει δοθεί, εντός της ταχθείσας από τις αρμόδιες αρχές προθεσμίας, απάντηση για την απόφαση που ελήφθη.

Υπό ιδιαίτερες περιστάσεις, όπως έκτακτη ανάγκη ή ορισμένες δυσχερείς καταστάσεις, μπορούν να υποβάλλονται προς έγκριση και μεμονωμένες αιτήσεις εφαρμογής αεροψεκασμών. Οι αρμόδιες αρχές έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν μια ταχεία διαδικασία, εφόσον αυτό είναι δικαιολογημένο, για να επαληθεύουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 2 και 3, πριν από τη διενέργεια αεροψεκασμών.

5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τηρούνται οι όροι των παραγράφων 2 και 3 διενεργώντας την κατάλληλη παρακολούθησή.

6. Οι αρμόδιες αρχές τηρούν αρχείο των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί και των εγκρίσεων που έχουν δοθεί σύμφωνα με την παράγραφο 4 και δημοσιοποιούν τις συναφείς πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτές, όπως η προς ψεκασμό περιοχή, η προβλεπόμενη ημέρα και ώρα του ψεκασμού και το είδος του γεωργικού φαρμάκου, σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική ή κοινοτική νομοθεσία.

Άρθρο 10

Ενημέρωση του κοινού

Τα κράτη μέλη δύνανται να περιλαμβάνουν στα οικεία εθνικά σχέδια δράσης διατάξεις σχετικά με την ενημέρωση των ανθρώπων οι οποίοι θα μπορούσαν να εκτεθούν σε μετακινούμενο ψεκαστικό νέφος.

Άρθρο 11

Ειδικά μέτρα για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και του πόσιμου νερού

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη θέσπιση κατάλληλων μέτρων για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και των παροχών πόσιμου νερού από τις επιπτώσεις των γεωργικών φαρμάκων. Τα εν λόγω μέτρα στηρίζουν και είναι συμβατά με τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009.

2. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τα εξής:

- α) χορήγηση προτεραιότητας στα γεωργικά φάρμακα που δεν έχουν ταξινομηθεί ως επικίνδυνα για το υδάτινο περιβάλλον σύμφωνα με την οδηγία 1999/45/ΕΚ ούτε περιέχουν πρωτεύουσες επικίνδυνες ουσίες όπως ορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ·
- β) χορήγηση προτεραιότητας στις αποδοτικότερες τεχνικές εφαρμογής όπως η χρήση του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων με χαμηλή διασπορά ψεκασμού ειδικά στις καλλιέργειες κατακόρυφης ανάπτυξης όπως οι οπωρώνες, οι αμπελώνες και οι φυτείες λυκίσκου·
- γ) χρήση μέτρων άμβλυσης που ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο ρύπανσης εκτός του χώρου του ψεκασμού από μετακίνηση του ψεκαστικού νέφους, επιφανειακή και υπόγεια απορροή. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται η δημιουργία ζωνών ανάσχεσης με κατάλληλο μέγεθος για την προστασία των υδρόβιων οργανισμών που δεν αποτελούν στόχο, καθώς και ζώνες ασφαλείας για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου νερού, στις οποίες δεν επιτρέπεται η χρήση ή αποθήκευση γεωργικών φαρμάκων·
- δ) περιορισμός στον μέγιστο δυνατό βαθμό ή κατάργηση των εφαρμογών γεωργικών φαρμάκων στην επιφάνεια ή κατά μήκος οδών, σιδηροδρομικών γραμμών, πολύ διαπερατών εδαφών ή άλλων υποδομών που βρίσκονται κοντά σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα, καθώς και στην επιφάνεια σφραγισμένων εδαφών όπου υπάρχει μεγάλος κίνδυνος απορροής στα επιφανειακά ύδατα ή στο αποχετευτικό δίκτυο.

Άρθρο 12

Μείωση της χρήσης γεωργικών φαρμάκων ή των κινδύνων τους σε συγκεκριμένες περιοχές

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αναγκαίες απαιτήσεις υγιεινής, δημόσιας υγείας και βιοποικιλότητας, ή τα αποτελέσματα των σχετικών εκτιμήσεων κινδύνου, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να ελαχιστοποιείται ή να απαγορεύεται η χρήση γεωργικών φαρμάκων σε συγκεκριμένες περιοχές. Λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης κινδύνων και εξετάζεται κατά προτεραιότητα η χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων χαμηλού κινδύνου, όπως αυτά προσδιορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, καθώς και η εφαρμογή μέτρων βιολογικού ελέγχου. Αυτές οι συγκεκριμένες περιοχές είναι:

- α) περιοχές που χρησιμοποιούνται από το ευρύ κοινό ή από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, όπως δημόσια πάρκα και κήποι, αθλητικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αναψυχής, σχολεία και παιδικές χαρές, καθώς και κοντά σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περιθάλψης·
- β) προστατευόμενες περιοχές όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ ή σε άλλες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί για τους σκοπούς της λήψης των αναγκαίων μέτρων διατήρησης σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ και της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ·

- γ) περιοχές που έχουν υποβληθεί πρόσφατα σε εφαρμογή και χρησιμοποιούνται ή είναι προσβάσιμες από τους εργαζομένους στη γεωργία.

Άρθρο 13

Χειρισμός και αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων και εξεργασία των συσκευασιών τους και των καταλοίπων τους

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ακόλουθες εργασίες από επαγγελματίες χρήστες, και ενδεχομένως από διανομείς, να μην θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον:

- α) αποθήκευση, χειρισμός, αραίωση και ανάμειξη γεωργικών φαρμάκων πριν από την εφαρμογή·
- β) χειρισμός των συσκευασιών και των καταλοίπων γεωργικών φαρμάκων·
- γ) διάθεση του ψεκαστικού διαλύματος που απομένει μετά την εφαρμογή·
- δ) καθαρισμός του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται μετά την εφαρμογή·
- ε) ανάκτηση ή διάθεση των καταλοίπων γεωργικών φαρμάκων και των συσκευασιών τους σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για τα απόβλητα.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή των επικίνδυνων εργασιών χειρισμού γεωργικών φαρμάκων που είναι εγκεκριμένα για μη επαγγελματίες χρήστες. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν τη χρήση γεωργικών φαρμάκων χαμηλής τοξικότητας, έτοιμα προς χρήση σκευάσματα και περιορισμούς στα μεγέθη των περιεκτών ή των συσκευασιών.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι χώροι αποθήκευσης γεωργικών φαρμάκων για επαγγελματική χρήση να κατασκευάζονται έτσι ώστε να προλαμβάνεται η ακούσια ελευθέρωση. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στην τοποθεσία, στο μέγεθος και στα κατασκευαστικά υλικά.

Άρθρο 14

Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την προώθηση της διαχείρισης επιβλαβών οργανισμών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων, με προτεραιότητα, όπου αυτό είναι δυνατόν, σε μεθόδους χωρίς χημικά μέσα, ούτως ώστε οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων να στραφούν σε πρακτικές και προϊόντα με το χαμηλότερο δυνατό κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον μεταξύ εκείνων που είναι διαθέσιμα για την αντιμετώπιση του ίδιου προβλήματος επιβλαβών οργανισμών. Η διαχείριση επιβλαβών οργανισμών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων περιλαμβάνει την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία καθώς και τη βιολογική καλλιέργεια σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1.

2. Τα κράτη μέλη δημιουργούν τις αναγκαίες συνθήκες για την εφαρμογή ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας ή στηρίζουν τη δημιουργία των συνθηκών αυτών. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι επαγγελματίες χρήστες να έχουν στη διάθεσή τους πληροφορίες και μέσα για την παρακολούθηση των επιβλαβών οργανισμών και τη λήψη αποφάσεων, καθώς και πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής για την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία.

3. Το αργότερο στις 30 Ιουνίου 2013, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2, αναφέροντας ειδικότερα αν έχουν δημιουργηθεί οι αναγκαίες συνθήκες για την εφαρμογή ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

4. Τα κράτη μέλη περιγράφουν στο εθνικό πρόγραμμα δράσης τους, τον τρόπο με τον οποίο θα μεριμνήσουν ώστε οι γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, όπως καθορίζονται στο παράρτημα III, να εφαρμοστούν από όλους τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2014.

Τα μέτρα που προορίζονται να τροποποιήσουν μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος III για να ληφθεί υπόψη η επιστημονική και τεχνική πρόοδος, εγκρίνονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 21 παράγραφος 2.

5. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα κίνητρα για να ενθαρρύνουν τους επαγγελματίες χρήστες να εφαρμόζουν ειδικές κατά καλλιέργεια ή τομέα κατευθυντήριες γραμμές ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας επί εθελοντικής βάσεως. Τις κατευθυντήριες αυτές γραμμές μπορούν να καταρτίσουν δημόσιες υπηρεσίες ή/και οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένους επαγγελματίες χρήστες. Τα κράτη μέλη παραπέμπουν στις κατευθυντήριες γραμμές που θεωρούν σχετικές και κατάλληλες για τα εθνικά σχέδια δράσης τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΕΙΚΤΕΣ, ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 15

Δείκτες

1. Θεσπίζονται εναρμονισμένοι δείκτες κινδύνου όπως αναφέρεται στο παράρτημα IV. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθούν να χρησιμοποιούν υφιστάμενους εθνικούς δείκτες ή να υιοθετούν άλλους κατάλληλους δείκτες επιπλέον των εναρμονισμένων.

Τα μέτρα που προορίζονται να τροποποιήσουν μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος IV για να ληφθεί υπόψη η επιστημονική και τεχνική πρόοδος, εγκρίνονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 21 παράγραφος 2.

2. Τα κράτη μέλη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17

Κυρώσεις

α) υπολογίζουν τους εναρμονισμένους δείκτες κινδύνου όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1 με τη χρησιμοποίηση στατιστικών στοιχείων που συλλέγονται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με στατιστικές για φυτοπροστατευτικά προϊόντα καθώς και άλλων σχετικών στοιχείων·

β) προσδιορίζουν τις τάσεις στη χρήση ορισμένων δραστικών ουσιών·

γ) προσδιορίζουν τα στοιχεία προτεραιότητας, όπως δραστικές ουσίες, καλλιέργειες, περιοχές ή πρακτικές, που χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή ή τις ορθές πρακτικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως παράδειγμα για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και την εισαγωγή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας καθώς και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζεται η εφαρμογή τους. Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις σχετικές διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο στις 14 Δεκεμβρίου 2012 και της γνωστοποιούν αμέσως κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους.

Άρθρο 18

Ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστες πρακτικές

Η Επιτροπή θέτει κατά προτεραιότητα για συζήτηση, στην ομάδα εμπειρογνομόνων της θεματικής στρατηγικής, για την ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων, την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών στο πεδίο της ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων και την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία.

Άρθρο 19

Τέλη και επιβαρύνσεις

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακτούν τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται για οποιαδήποτε εργασία προκύπτει από την τήρηση των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της παρούσας οδηγίας μέσω τέλους ή επιβάρυνσης.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το τέλος ή η επιβάρυνση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεσπίζεται με διαφάνεια και αντιστοιχεί στο πραγματικό κόστος της σχετικής εργασίας.

Άρθρο 20

Τυποποίηση

1. Τα πρότυπα κατά το άρθρο 8 παράγραφος 4 της παρούσας οδηγίας θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών⁽¹⁾.

Το αίτημα κατάρτισης των προτύπων αυτών είναι δυνατόν να διατυπώνεται ύστερα από διαβούλευση με την επιτροπή του άρθρου 21 παράγραφος 1.

2. Η Επιτροπή δημοσιεύει τα στοιχεία αναφοράς των προτύπων στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή και στα υπόλοιπα κράτη μέλη τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων που διενεργούν κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 και θέτουν τα σχετικά στοιχεία στη διάθεση του κοινού.

4. Η Επιτροπή υπολογίζει τους δείκτες κινδύνου σε κοινοτικό επίπεδο με τη χρησιμοποίηση των στατιστικών στοιχείων που συλλέγονται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με στατιστικές για φυτοπροστατευτικά προϊόντα και άλλων σχετικών στοιχείων, με σκοπό την εκτίμηση των τάσεων των κινδύνων από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων.

Η Επιτροπή χρησιμοποιεί επίσης αυτά τα στοιχεία και τις πληροφορίες για την αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων άλλων κοινοτικών πολιτικών με τις οποίες επιδιώκεται να περιοριστούν οι επιπτώσεις των γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον.

Τα αποτελέσματα διατίθενται στο κοινό, στην ιστοσελίδα στην οποία αναφέρεται το άρθρο 4 παράγραφος 4.

Άρθρο 16

Υποβολή εκθέσεων

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση για την πρόοδο της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, συνοδευόμενη από προτάσεις τροποποίησης, εφόσον ενδείκνυται.

(¹) ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37.

3. Όταν ένα κράτος μέλος ή η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα πρότυπο δεν πληροί απολύτως τις απαιτήσεις που αφορά και που ορίζονται στο παράρτημα II, η Επιτροπή ή το οικείο κράτος μέλος παραπέμπουν το ζήτημα στην επιτροπή που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας 98/34/ΕΚ, και υποβάλλουν τα επιχειρήματά τους. Η επιτροπή αυτή γνωμοδοτεί αμελλητί, κατόπιν διαβουλεύσεως με τους οικείους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης.

Με βάση τη γνωμοδότηση της εν λόγω επιτροπής, η Επιτροπή αποφασίζει να δημοσιεύσει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ή να μη δημοσιεύσει, να δημοσιεύσει υπό περιορισμούς, να διατηρήσει, να διατηρήσει υπό περιορισμούς ή να αποσύρει τα στοιχεία αναφοράς του σχετικού εναρμονισμένου προτύπου.

Η Επιτροπή ενημερώνει τον οικείο ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης και, εφόσον είναι αναγκαίο, ζητεί την αναθεώρηση των οικείων εναρμονισμένων προτύπων.

Άρθρο 21

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη Μόνιμη Επιτροπή για την Τροφική Αλυσίδα και την Υγεία των Ζώων που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 58 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων ⁽¹⁾.

2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται το άρθρο 5α παράγραφοι 1 έως 4 και το άρθρο 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Άρθρο 22

Δαπάνες

Για να στηριχθεί η θέσπιση εναρμονισμένης πολιτικής και συστημάτων στο πεδίο της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτεί:

α) την ανάπτυξη εναρμονισμένου συστήματος, συμπεριλαμβανομένης κατάλληλης βάσης δεδομένων για τη συλλογή και την αποθήκευση όλων των πληροφοριών που αφορούν τους δείκτες κινδύνου από γεωργικά φάρμακα, καθώς και για τη διάθεση

των πληροφοριών αυτών στις αρμόδιες αρχές, σε άλλους ενδιαφερόμενους και στο ευρύ κοινό·

β) τη διενέργεια των μελετών που απαιτούνται για την κατάρτιση και την εξέλιξη των νομοθετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής των παραρτημάτων της παρούσας οδηγίας στην τεχνική πρόοδο·

γ) τη διατύπωση κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 23

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία ως τις 14 Δεκεμβρίου 2011.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις ανωτέρω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη έκδοσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 24

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 25

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 21 Οκτωβρίου 2009.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BUZEK

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

C. MALMSTRÖM

⁽¹⁾ ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Θέματα κατάρτισης που αναφέρονται στο άρθρο 5

1. Όλη η νομοθεσία που διέπει τα γεωργικά φάρμακα και τη χρήση τους.
2. Υπαρξή και κίνδυνοι των παράνομων (κίβδηλων) προϊόντων φυτοπροστασίας και μέθοδοι αναγνώρισης τέτοιων προϊόντων.
3. Πηγές κινδύνου και κίνδυνοι που συνδέονται με τα γεωργικά φάρμακα και τρόποι εντοπισμού και ελέγχου αυτών, ειδικότερα δε:
  - α) κίνδυνοι για τον άνθρωπο (χειριστές, κάτοικοι, διερχόμενοι, άτομα που εισέρχονται σε χώρους που έχουν υποβληθεί σε εφαρμογή και άτομα που χειρίζονται ή τρώγουν είδη που έχουν υποβληθεί σε εφαρμογή) και τρόπος με τον οποίον παράγοντες όπως το κάπνισμα επιτείνουν τους κινδύνους αυτούς·
  - β) συμπτώματα δηλητηρίασης από γεωργικά φάρμακα και παροχή πρώτων βοηθειών·
  - γ) κίνδυνοι για τα φυτά που δεν αποτελούν στόχο, τα ωφέλιμα έντομα, την άγρια πανίδα και χλωρίδα, τη βιοποικιλότητα και για το περιβάλλον γενικότερα.
4. Στοιχεία στρατηγικών και τεχνικών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, στρατηγικών και τεχνικών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, αρχές βιολογικής γεωργίας, μέθοδοι βιολογικού ελέγχου επιβλαβών οργανισμών, πληροφορίες για τις γενικές αρχές και για τις ειδικές ανά καλλιέργεια ή ανά τομέα κατευθυντήριες γραμμές για την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία.
5. Εισαγωγή στη συγκριτική αξιολόγηση στο επίπεδο του χρήστη, ώστε να διευκολυνθούν οι επαγγελματίες χρήστες στην επιλογή, για δεδομένη κατάσταση, του πιο ενδεδειγμένου γεωργικού φαρμάκου με τις μικρότερες παρενέργειες στην ανθρώπινη υγεία, τους οργανισμούς που δεν αποτελούν στόχο και το περιβάλλον μεταξύ όλων των εγκεκριμένων προϊόντων για την καταπολέμηση δεδομένου προβλήματος επιβλαβών οργανισμών.
6. Μέτρα ελαχιστοποίησης των κινδύνων για τον άνθρωπο, τους οργανισμούς που δεν αποτελούν στόχο και για το περιβάλλον: ασφαλείς εργασιακές πρακτικές για την αποθήκευση, τον χειρισμό και την ανάμιξη γεωργικών φαρμάκων, και για τη διάθεση των κενών συσκευασιών, άλλων μολυσμένων υλικών και της περίσσειας γεωργικού φαρμάκου (συμπεριλαμβανομένου του ψεκαστικού διαλύματος), ανεξαρτήτως του εάν είναι πυκνά ή αραιωμένα· συνιστώμενος τρόπος ελέγχου της έκθεσης του χειριστή (μέσα ατομικής προστασίας).
7. Προσεγγίσεις με βάση τον κίνδυνο, που λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές υδρολογικές παραμέτρους για την απόκτηση ύδατος, όπως το κλίμα, οι τύποι εδάφους και καλλιεργειών και το γεωγραφικό ανάγλυφο.
8. Διαδικασίες προετοιμασίας του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων για χρήση, συμπεριλαμβανομένης της βαθμολόγησής του, και για λειτουργία με ελάχιστους κινδύνους για τον χρήστη, άλλα άτομα, ζωικά και φυτικά είδη που δεν αποτελούν στόχο, καθώς και για τη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον, περιλαμβανομένων των υδάτινων πόρων.
9. Χρήση και συντήρηση του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων και ειδικές τεχνικές ψεκασμού (π.χ. ψεκαστήρες χαμηλού όγκου και ακροφύσια χαμηλής αερομεταφοράς), καθώς και στόχοι του τεχνικού ελέγχου των χρησιμοποιούμενων ψεκαστήρων και τρόποι βελτίωσης της ποιότητας του ψεκασμού. Ειδικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τη χρήση φορητού εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων ή επινώτων ψεκαστήρων, καθώς και τα σχετικά μέτρα διαχείρισης κινδύνων.
10. Μέτρα έκτακτης ανάγκης για την προστασία της υγείας του ανθρώπου, του περιβάλλοντος και των υδάτινων πόρων, σε περίπτωση τυχαίας διαρροής, μόλυνσης και ακραίων καιρικών φαινομένων που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν κίνδυνο απόπλυσης γεωργικών φαρμάκων.
11. Ειδική μέριμνα σε περιοχές που προστατεύονται με βάση τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
12. Τεχνικά μέσα παρακολούθησης της υγείας και πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας για την αναφορά κάθε περιστατικού ή υποψίας περιστατικού.
13. Τήρηση αρχείου για κάθε χρήση γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας και περιβαλλοντικές απαιτήσεις για τον έλεγχο του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων

Η επιθεώρηση του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων καλύπτει όλες τις παραμέτρους που έχουν σημασία για να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας και προστασίας της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Η πλήρης αποτελεσματικότητα της εργασίας εφαρμογής πρέπει να εξασφαλίζεται με τις πρόπουσες επιδόσεις των συστημάτων και λειτουργιών του εξοπλισμού προκειμένου να διασφαλίζεται η υλοποίηση των στόχων που ακολουθούν.

Ο εξοπλισμός εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων πρέπει να λειτουργεί αξιόπιστα και να χρησιμοποιείται ορθά σε σχέση με τον προοριζόμενο σκοπό του εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα ακριβούς δοσολογίας και διασποράς των γεωργικών φαρμάκων. Ο εξοπλισμός πρέπει να βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση ώστε να πληρώνεται και να εκκενώνεται ακίνδυνα, εύκολα και εντελώς και να αποτρέπεται η διαρροή των γεωργικών φαρμάκων. Πρέπει επίσης να επιτρέπει εύκολο και ολοκληρωτικό καθαρισμό, να εξασφαλίζει ασφαλείς διαδικασίες καθώς επίσης να ελέγχεται και διακόπτεται άμεσα η λειτουργία του από τη θέση του χειριστή. Οι προσαρμογές, εφόσον απαιτούνται, πρέπει να είναι απλές, ακριβείς και να δύνανται να επαναληφθούν.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αποδίδεται στα εξής:

1. Μέρη του συστήματος μετάδοσης της κίνησης

Ο προφυλακτήρας του κινητήριου άξονα λήψης ισχύος και ο προφυλακτήρας της σύνδεσης εισόδου ισχύος πρέπει να είναι τοποθετημένοι και να βρίσκονται σε καλή κατάσταση, η δε λειτουργία των προστατευτικών μηχανισμών και των τυχόν κινούμενων ή περιστρεφόμενων στοιχείων του συστήματος μετάδοσης της κίνησης δεν πρέπει να επηρεάζεται, ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία του χειριστή.

2. Αντλία

Η δυναμικότητα της αντλίας πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες του εξοπλισμού, η δε αντλία πρέπει να λειτουργεί σωστά, ώστε να εξασφαλίζει σταθερή και αξιόπιστη παροχή εφαρμογής. Δεν πρέπει να υπάρχουν διαρροές από την αντλία.

3. Ανάδευση

Οι αναδευτήρες πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόπουσα ανατάραξη, ώστε να επιτυγχάνεται ομοιόμορφη συγκέντρωση σε ολόκληρο τον όγκο του υγρού ψεκαστικού διαλύματος που περιέχεται στο βυτίο.

4. Βυτίο ψεκασμού

Τα βυτία ψεκασμού, καθώς και ο δείκτης περιεχομένου του βυτίου, τα συστήματα πλήρωσης, τα στραγγιστήρια και τα φίλτρα, τα συστήματα εκκένωσης και έκπλυσης και τα συστήματα ανάμειξης πρέπει να λειτουργούν έτσι ώστε να περιορίζονται στο ελάχιστο η τυχαία διαφυγή, η ανομοιογενής κατανομή της συγκέντρωσης, η έκθεση του χειριστή και η ποσότητα περιεχομένου που παραμένει εντός του βυτίου.

5. Συστήματα μετρήσεων, ελέγχου και ρυθμίσεων

Όλα τα συστήματα μέτρησης, εκκίνησης και διακοπής και ρύθμισης της πίεσης ή/και της ταχύτητας ροής πρέπει να έχουν την κατάλληλη ρύθμιση και να λειτουργούν σωστά και χωρίς διαρροές. Ο έλεγχος της πίεσης και ο χειρισμός των συστημάτων ρύθμισης της πίεσης πρέπει να είναι εφικτά με ευχέρεια κατά την εφαρμογή. Τα συστήματα ρύθμισης της πίεσης πρέπει να διατηρούν σταθερή ενεργό πίεση σε σταθερό αριθμό περιστροφών της αντλίας, ώστε να εξασφαλίζεται σταθερή παροχή εφαρμογής.

6. Σωληνώσεις και εύκαμπτοι σωλήνες

Οι σωληνώσεις και οι εύκαμπτοι σωλήνες πρέπει να βρίσκονται στην πρόπουσα κατάσταση για να αποτρέπεται η διατάραξη της ροής του υγρού ή η τυχαία διαφυγή σε περίπτωση αστοχίας. Δεν πρέπει να υπάρχουν διαρροές όταν οι σωληνώσεις και οι εύκαμπτοι σωλήνες λειτουργούν υπό τη μέγιστη πίεση που μπορεί να επιτευχθεί στο σύστημα.

7. Φίλτρα

Για να αποφεύγονται η ανατάραξη και η ανομοιογένεια της ροής ψεκασμού, τα φίλτρα πρέπει να βρίσκονται σε καλή κατάσταση, το δε μέγεθος των βροχίδων του πλέγματός τους πρέπει να αντιστοιχεί στο μέγεθος των ακροφυσίων που φέρει ο ψεκαστήρας. Εφόσον υπάρχει, το σύστημα ένδειξης της απόφραξης φίλτρου πρέπει να λειτουργεί σωστά.

8. Βραχίονας ψεκασμού (προκειμένου για εξοπλισμό που ψεκάζει γεωργικά φάρμακα με τη βοήθεια οριζόντιου βραχίονα που βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την καλλιέργεια ή το υλικό που πρέπει να ψεκαστεί)

Ο βραχίονας ψεκασμού πρέπει να βρίσκεται σε καλή κατάσταση και να έχει σταθερότητα προς όλες τις κατευθύνσεις. Τα συστήματα στερέωσης και ρύθμισης, καθώς και οι μηχανισμοί απόσβεσης των ακούσιων κινήσεων και αντιστάθμισης των κλίσεων του εδάφους πρέπει να λειτουργούν σωστά.

9. Ακροφύσια

Τα ακροφύσια πρέπει να λειτουργούν σωστά, ώστε να ελέγχεται η στάλαξη όταν διακόπτεται ο ψεκασμός. Για να εξασφαλίζεται ομοιογενής ψεκασμός, η παροχή από κάθε επιμέρους ακροφύσιο δεν πρέπει να αποκλίνει σημαντικά από τα δεδομένα των πινάκων παροχής του κατασκευαστή.

10. Κατανομή

Η εγκάρσια και η κατακόρυφη (στις περιπτώσεις εφαρμογής σε κατακόρυφες καλλιέργειες) κατανομή του ψεκαστικού διαλύματος στην έκταση-στόχο πρέπει να είναι ομοιογενής αναλόγως περιπτώσεως.

11. Ανεμιστήρας (προκειμένου για εξοπλισμό που κατανέμει γεωργικά φάρμακα με τη βοήθεια ρεύματος αέρα)

Ο ανεμιστήρας πρέπει να βρίσκεται σε καλή κατάσταση και να εξασφαλίζει σταθερό και αξιόπιστο ρεύμα αέρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας

1. Η πρόληψη ή/και η εξάλειψη των επιβλαβών οργανισμών πρέπει να επιτυγχάνεται ή να υποστηρίζεται, μεταξύ άλλων επιλογών, ιδίως με:
  - αμειψισπορά,
  - χρήση κατάλληλων τεχνικών καλλιέργειας (π.χ., προετοιμασία σποροκλινής με σκοπό το σπάσιμο του ληθάργου των σπόρων των ζιζανίων και την καταπολέμησή τους, ημερομηνίες και πυκνότητες σποράς, συγκαλλιέργεια με εδαφοκάλυψη, άροση συντήρησης, κλάδεμα και άμεση σπορά),
  - χρήση, όπου απαιτείται, ανθεκτικών/ανεκτικών ποικιλιών και τυποποιημένου/πιστοποιημένου υλικού σποράς και φύτευσης,
  - χρήση ισορροπημένων πρακτικών λίπανσης, ασβέστωσης και άρδευσης/αποστράγγισης,
  - παρεμπόδιση της διάδοσης επιβλαβών οργανισμών με μέτρα υγιεινής (π.χ. με τακτικό καθαρισμό των μηχανημάτων και του εξοπλισμού),
  - προστασία και ενίσχυση σημαντικών επωφελών οργανισμών, π.χ. με κατάλληλα μέτρα φυτοπροστασίας ή τη χρήση οικολογικών υποδομών εντός και εκτός των χώρων παραγωγής.
2. Οι επιβλαβείς οργανισμοί πρέπει να παρακολουθούνται με κατάλληλες μεθόδους και εργαλεία, εφόσον υπάρχουν. Στα κατάλληλα αυτά εργαλεία πρέπει να περιλαμβάνονται επιτόπιες παρατηρήσεις καθώς και συστήματα επιστημονικώς ορθής προειδοποίησης, πρόβλεψης και έγκαιρης διάγνωσης, εφόσον είναι εφικτό, καθώς και η αξιοποίηση συμβουλών από συμβούλους με επαγγελματική κατάρτιση.
3. Με βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, ο επαγγελματίας χρήστης πρέπει να αποφασίζει αν και πότε πρέπει να εφαρμόσει μέτρα φυτοπροστασίας. Άριες και επιστημονικά ορθές τιμές κατωτέρων ορίων είναι βασική προϋπόθεση για τη λήψη αποφάσεων. Για τους επιβλαβείς οργανισμούς, πριν από τις εφαρμογές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα επίπεδα κατωτέρων ορίων επέμβασης που έχουν καθοριστεί για την περιοχή, τις συγκεκριμένες εκτάσεις, τις καλλιέργειες και τις ειδικές κλιματολογικές συνθήκες, εφόσον είναι εφικτό.
4. Ορθολογικές βιολογικές, φυσικές και άλλες μέθοδοι χωρίς χημικά μέσα πρέπει να προτιμούνται από τις μεθόδους με χημικά μέσα, εφόσον παρέχουν ικανοποιητικό έλεγχο των επιβλαβών οργανισμών.
5. Τα γεωργικά φάρμακα που εφαρμόζονται πρέπει να είναι κατά το δυνατόν ειδικά για το συγκεκριμένο στόχο και να έχουν τις λιγότερες παρενέργειες για την υγεία του ανθρώπου, τους οργανισμούς που δεν αποτελούν στόχο και το περιβάλλον.
6. Ο επαγγελματίας χρήστης πρέπει να τηρεί τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων και άλλων μορφών παρέμβασης στα απαραίτητα επίπεδα, π.χ. με χαμηλές δόσεις, μειωμένη συχνότητα εφαρμογής ή μερική εφαρμογή, εφόσον το επίπεδο κινδύνου για τη βλάστηση είναι αποδεκτό και δεν αυξάνεται ο κίνδυνος ανάπτυξης της ανθεκτικότητας στους πληθυσμούς επιβλαβών οργανισμών.
7. Εάν ο κίνδυνος να αναπτυχθεί ανθεκτικότητα σε ένα μέτρο φυτοπροστασίας είναι γνωστός και εάν το επίπεδο επιβλαβών οργανισμών απαιτεί επανειλημμένη εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων στις καλλιέργειες, πρέπει να εφαρμόζονται οι διαθέσιμες στρατηγικές διαχείρισης της ανθεκτικότητας προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα των προϊόντων. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η χρήση πολλαπλών γεωργικών φαρμάκων με διάφορους τρόπους δράσης.
8. Με βάση το ιστορικό χρήσης των γεωργικών φαρμάκων και την παρακολούθηση των επιβλαβών οργανισμών, ο επαγγελματίας χρήστης πρέπει να αξιολογεί την επιτυχία των εφαρμοζόμενων μέτρων φυτοπροστασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Εναρμονισμένοι δείκτες κινδύνου
